

UZASADNIENIE

Powód D. P. (1) domagał się zmniejszenia jego obowiązku alimentacyjnego na rzecz pozwanej z kwoty po 1000,- zł miesięcznie do kwoty po 200,- zł miesięcznie. Wnosił także o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

(k. 2-5)

Pozwana D. Ś. odpowiadając na pozew żądała oddalenia go w całości. Domagała się także zasądzenia od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

(k. 73 – 83)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Strony były niegdyś małżeństwem. Z ich związku urodziło się troje dzieci - dorosła Z. P. (1), ur. (...) oraz dwójka małoletnich – F. P. ur. (...) oraz Z. P. (2) ur. (...)

Wyrokiem z dnia 11 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie sygn. akt VI RC 1739/14 rozwiązał przez rozwód małżeństwo D. P. (2) i D. P. (1) bez orzekania o winie. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi stron Z. P. (1) ur. (...), Z. P. (2) ur. (...) i F. P. ur. (...) powierzył obydwu stronom ustalając miejsce zamieszkania małoletnich przy ojcu. Jednocześnie Sąd zobowiązał strony do ponoszenia kosztów wychowania i utrzymania małoletnich i z tego tytułu zasądził od pozwanej alimenty na rzecz małoletnich dzieci: Z. B. w kwocie po 400 zł, Z. M. po 300 zł i na rzecz F. J. po 300 zł., łącznie 1000 zł miesięcznie. **Ponadto Sąd zasądził od D. P. (1) na rzecz D. P. (2) alimenty w kwocie po 1000 zł miesięcznie.** Od tego wyroku apelację wniosła pozwana, w wyniku której Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 20 maja 2016 r. w sprawie sygn. akt I ACa 83/16 uchylił zaskarżony wyrok w pkt. II i IV w części dotyczącej Z. P. (1) i w tym zakresie Sąd umorzył postępowanie w sprawie. Ponadto Sąd zmienił miejsce zamieszkania małoletnich dzieci ustalając je przy matce. Sąd zasądził też alimenty od powoda na rzecz jego małoletnich dzieci w wysokości po 500,- zł miesięcznie.

Powód ma zaległości alimentacyjne wobec pozwanej. Na dzień 16 sierpnia (...) zaległości te wynosił 7.870,97 zł; 114 zł odsetek, koszty zastępstwa w egzekucji 600,- zł, oraz koszty egzekucyjne łącznie około 800,- zł

Prawomocnym wyrokiem z dnia 14 listopada 2016r w sprawie III RC 522/16 Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanej D. P. (2) na rzecz powódki Z. P. (1) alimenty w kwocie po 600 (sześćset) złotych miesięcznie, płatnych do 5-tego dnia każdego miesiąca z góry, poczynając od dnia 16 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, wymagalnych po 1 grudnia 2016r.;

Powód utrzymuje się obecnie z wynajmu 3 małych lokali mieszkalnych – kawalerek, z którego to tytułu uzyskuje dochód w wysokości 2.000,- zł miesięcznie. Pozwany przez 7 miesięcy (do końca maja 2017r) pracował jako przedstawiciel handlowy – zarabiał nieco ponad 2.550 zł brutto miesięcznie – 1898,18 zł netto. Z jego wynagrodzenia były dokonywane potrącenia komornicze – do wypłaty otrzymywał kwotę 1.300 zł. Obecnie szuka zatrudnienia, podejmuje prace dorywcze

Powód od października 2015r pozostaje w nieformalnym związku z K. R. – w dniu (...) urodziło im się dziecko. Partnerka powoda ma 22 lat, jest studentką wydziału prawa (...) w O., prowadzą wspólne gospodarstwo domowe. Partnerka powoda przed ciążą deklarowała dochody w kwocie około 1.000,- zł – podejmowała wówczas dorywcze prace, wyprowadzała psy. Partnerka powoda przez rok od urodzenia dziecka pobiera z ZUS-u zasiłek wychowawczy w wysokości 1.000,- zł. Powód z partnerką wynajmowali mieszkanie na osiedlu (...) w O., za które płacili 1500-1800

zł miesięcznie. Obecnie powód z nową rodziną zajmuje jedno ze wspólnych mieszkań stron w budynku na ulicy (...); obok w kolejnym mieszkaniu zamieszkuje wspólna dorosła już córka stron Z.

Strony są silnie skonfliktowane w przedmiocie podziału majątku wspólnego oraz sposobu korzystania z domu w G.. W toczącej się równolegle od roku sprawie o podział majątku dorobkowego stron pozwana uzyskała zabezpieczenie w postaci zajęcia wierzytelności z tytułu czynszu najmu lokali mieszkalnych położonych w budynku na nieruchomości w O. przy ul. (...), a otrzymywanych przez powoda od trzech najemców. W sprawie o podział majątku strony nie mogą dojść do porozumienia w przedmiocie podziału – powód chce zatrzymać nieruchomość na ul. (...), którą powód wycenia na około 1,5 mln złotych. Powód chce przejąć całą nieruchomość, spłacić wierzycieli oraz byłą żonę – twierdzi, że postawa pozwanej blokuje możliwość porozumienia się z wierzycielami, co z kolei skutkuje szybkim narastaniem wysokości zadłużenia. Po tym jak powód nie zgadzał się na sprzedaż nieruchomości, spłacenie długów oraz podzielenie reszty środków pomiędzy byłych małżonków, pozwana zmieniła swoje stanowisko – domaga się przydzielenia jej na własność kilku wyodrębnionych lokali.

Powód jest jeszcze właścicielem dwóch nieruchomości gruntowych, w tym działki o pow. Około 0,4 ha, której wartość wycenia na 200.000 zł – zamierza je sprzedać i spłacić większość zobowiązań.

Powód płaci alimenty w łącznej wysokości 1000 zł na dzieci. Od listopada 2016r pozwany przelewa na rzecz byłej żony alimenty w wysokości po 200,- zł miesięcznie.

Pozwana zakończyła leczenie onkologiczne. Decyzją lekarza orzecznika ZUS z dnia 17 grudnia 2015 r. została uznana za całkowicie niezdolną do pracy do dnia 31 grudnia 2016 r. i nadal pozostaje pod kontrolą lekarzy. W marcu 2016 r. otrzymała jednorazowy dodatek pieniężny z ZUS w wysokości 200 zł. Pozwana utrzymuje się z renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w wysokości 916,62 zł oraz zasiłku pielęgnacyjnego w wysokości 208 zł miesięcznie. Pozwana nie płaci w całości alimentów zasądzonych na jej córkę Z. – przelewa jej po 400,- zł miesięcznie, korzysta z pomocy finansowej rodziny; utrzymuje się z również z alimentów dzieci oraz zasiłków 500 +.

Pozwana z córką oraz synem mieszkają w domu w G. – nieruchomość jest własności powoda. Pozwana ponosi wydatki związane z utrzymaniem nieruchomości.

(bezsporne, zawiadomienie k. 6, zajęcie wierzytelności k. 8; zajęcie rachunku bankowego k. 10; przelewy z rachunku bankowego k. 33-41; decyzja ZUS k. 84; rachunki, faktury, paragony k. 88-118; protokół rozprawy X Ns 1302/16 k. 122- 129; zeznania świadków M. Ś. k. 132, K. R. k. 132 – 133, postanowienie k 138-139; odpis aktu urodzenia k. 140; zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach. 141; dowód z przesłuchania stron k. 143-144)

Sąd zważył, co następuje

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie częściowo.

Zgodnie z treścią art. 60 § 1 k.r.o. małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego rozwiedzionego małżonka dostarczania środków utrzymana w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego.

Natomiast zgodnie z treścią art. 138 krio w razie **zmiany stosunków** można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd badał zatem jedynie, czy doszło do takiej zmiany stosunków, które uzasadniają ukształtowanie tego obowiązku w inny sposób – zwiększenie bądź pozostawienie go na dotychczasowym poziomie.

Przez zmianę stosunków rozumieć należy zmianę sytuacji osobistej, rodzinnej, majątkowej każdej ze stron. Do zmiany sytuacji majątkowej dochodzi w szczególności w przypadku zmiany dochodów stron, przesunięć w ich majątku; zwiększenia się bądź zmniejszenia koniecznych wydatków i kosztów utrzymania; uzyskania nowych możliwości zarobkowania bądź też w przypadku utraty dotychczasowych. Zmiana sytuacji osobistej i rodzinnej będzie miała

miejsce w szczególności w przypadku zmiany stanu zdrowia stron wpływającego na ich możliwości zarobkowe oraz wydatki, jak również w przypadku zwiększenia się bądź zmniejszenia liczby osób pozostających na ich utrzymaniu. Sąd bada przy tym zawsze, czy przedstawione powyżej procesy zaszły po stronie zarówno zobowiązanego jak i uprawnionego. Przedmiotem badania jest okres od ostatniego wyroku, ugody bądź umowy ustalającej wysokość alimentów.

W ocenie Sądu Rejonowego w ciągu ostatniego roku, od czasu wydania rozstrzygnięcia przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku, doszło tylko do jednej zmiany w sytuacji osobistej i materialnej stron, która uzasadnia odmienne ukształtowanie obowiązku alimentacyjnego powoda wobec byłej żony.

Okolicznością tą jest fakt narodzin kolejnego dziecka powoda.

Podnoszone przez powoda argumenty, że to pozwana apelowała od wyroku rozwodowego, a on godził się na te alimenty na byłą żonę, gdyż w istocie równoważyłyby się one z alimentami, jakie ta płaciłaby do jego rąk na rzecz dzieci nie mogą być uwzględnione. Należy podkreślić, że alimenty należą się dzieciom oraz pozwanej, powinny być przeznaczone na ich utrzymanie. Wprawdzie jest wyjątkowo dopuszczalne potrącenie wierzytelności alimentacyjnych, jeżeli występuje o to uprawniony ale nie zmienia to faktu, że zasądzając alimenty na rzecz dzieci oraz byłej żony Sąd Okręgowy w Olsztynie, jak również następnie Sąd Apelacyjny w Białymstoku kierowały się różnymi przesłankami. W szczególności ustalając wysokość obowiązku alimentacyjnego pozwanego na rzecz małoletnich dzieci Sąd Apelacyjny w Białymstoku wiedział o wysokości jego zobowiązania alimentacyjnego wobec byłej żony i fakt ten uwzględnił.

W następnej kolejności podnieść należy, iż powód podejmuje szereg działań i czynności, które pozwalają przyjąć, że jego rzeczywista sytuacja materialna jest znacznie lepsza niż on to przedstawia. Powód podejmuje zatrudnienie, potem z niego rezygnuje, podejmuje dorywcze prace, wynajmuje z partnerką mieszkanie a potem dopiero mieszka we własnym, planuje wysłać córkę na studia do W., posiada własne nieruchomości. Przede wszystkim Sąd opierając się na przeprowadzonych dowodach dał wiarę pozwanej, że to powód swoją postawą uniemożliwia szybkie dokonanie podziału majątku wspólnego stron, a jednocześnie stawia zarzuty byłej żonie, że w ten sposób szybko narasta ich zadłużenie. Wszystkie powyższe okoliczności był już przedmiotem oceny Sądu w sprawie o rozwód stron, od której prawomocnego zakończenia upłynął zaledwie rok, jak również przedmiotem badania w sprawie o alimenty między dorosłą córką stron a pozwaną.

W tym miejscu zaznaczyć należy, iż również zajęcie na rzecz pozwanej wierzytelności z tytułu najmu pobieranych przez powoda od najemców wspólnych lokali nie ma znaczenia w przedmiotowej sprawie i nie wskazuje na dobrą sytuację pozwanej. Należy bowiem podkreślić, że zajęcie to dokonane w sprawie o podział majątku stron będzie podlegało rozliczeniu w tej sprawie łącznie z nakładami i innymi wydatkami. Dodatkowo podkreślić należy, iż do tej pory to powód w całości korzystał z dochodów jakie przynosiły wspólne lokale stron (przez pewien okres nawet 7), a pomimo to doprowadził do powstania znacznych zaległości z tytułu alimentów na rzecz byłej żony.

W konsekwencji jeszcze raz stwierdzić należy, iż jedyną nową okolicznością w rozumieniu art. 138 kro jest fakt narodzin kolejnego dziecka powoda. W ocenie Sądu jest to okoliczność, która musi uzasadniać obniżenie płaconych przez powoda alimentów, w szczególności tych na byłą żonę. Powodowi przybył bowiem obowiązek, który ma równe, a nawet wyższe pierwszeństwo niż obowiązek alimentowania byłej żony. Jest oczywistą oczywistością, że powód musi łożyć na utrzymanie swojego czwartego dziecka, zaś wydatki i nowe obowiązki w tym względzie ograniczają jego możliwości majątkowe i zarobkowe.

Zdaniem Sądu, wiek najmłodszego dziecka powoda oraz fakt iż posiada ono matkę, na której również ciąży obowiązek alimentacyjny uzasadnia przyjęcie, że na poczet jego usprawiedliwionych potrzeb powód nie powinien przekazywać obecnie więcej niż 400,- zł - 500 miesięcznie. Tym nie mniej jednak powyższe ustalenie nie może, zdaniem Sądu, wprost przekładać się na stopień w jakim zostanie obniżony wcześniej ustalony obowiązek alimentacyjny powoda wobec byłej żony. Należy bowiem podkreślić, że powód ma już 46 lat, troje dzieci na utrzymaniu, obowiązek alimentowania byłej żony oraz liczne długi do spłacenia, których wysokość sam ocenia na około 1,5 mln złotych. W takich okolicznościach można było bowiem oczekiwać od pozwanego, że bardzo świadomie podjął on decyzję o

posiadaniu kolejnego potomstwa. Stąd też Sąd uznał, że powód decydując się na kolejne dziecko przeanalizował on również swoją sytuację materialną, a w szczególności uwzględnił już obciążające go wydatki z tytułu alimentów, a zatem miał świadomość łączących się z tym konsekwencji również w wymiarze finansowym.

W rezultacie Sąd mając na uwadze całokształt okoliczności sprawy uznał za uzasadnione obniżenie płaconych przez powoda na rzecz byłej żony alimentów jedynie o kwotę 300,- zł miesięcznie. Sąd obniżył alimenty z początkiem okresu rozliczeniowego, w czasie którego urodziło się ostatnie dziecko powoda. Uwzględniając żądania jedynie w części Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. mając na uwadze już poniesione przez strony wydatki (opłata, koszty pełnomocnika) oraz stopień, w którym każda z nich wygrała sprawę.